

Rogaland fylkeskommune

Rapportering offentlige anskaffelser 2025

for offentlig sektor (ikke omfattet av åpenhetsloven)

Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Rogaland fylkeskommune oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå [her](#).

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltning av felleskapets ressurser skal offentlige virksomheter gå foran og ha et sirkulært og bærekraftig forbruk, og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) gir offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens §5 om å respektere menneskerettighetene. Et annet viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandøroppfølgingen er det oppdaterte nasjonale kontraktsvilkåret for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, som er utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Medlemmer i Etisk handel Norge bruker sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel og bærekraftig forretningspraksis. Medlemmene er forpliktet til å jobbe aktivt for å ivareta mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd gjennom aktsomhetsvurderinger. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der grunnleggende menneskerettigheter er en viktig komponent på lik linje med pris, miljø, klima, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at bare seriøse leverandører tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø, klima eller bidrar til korrupsjon.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel og aktsomhetsvurderinger på et definert basisnivå. Vedlagte rapport gjelder våre medlemmer i offentlig sektor som ikke er omfattet av åpenhetsloven og rapporten er offentlig tilgjengelig og kan lastes ned fra våre nettsider www.etiskhandel.no. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

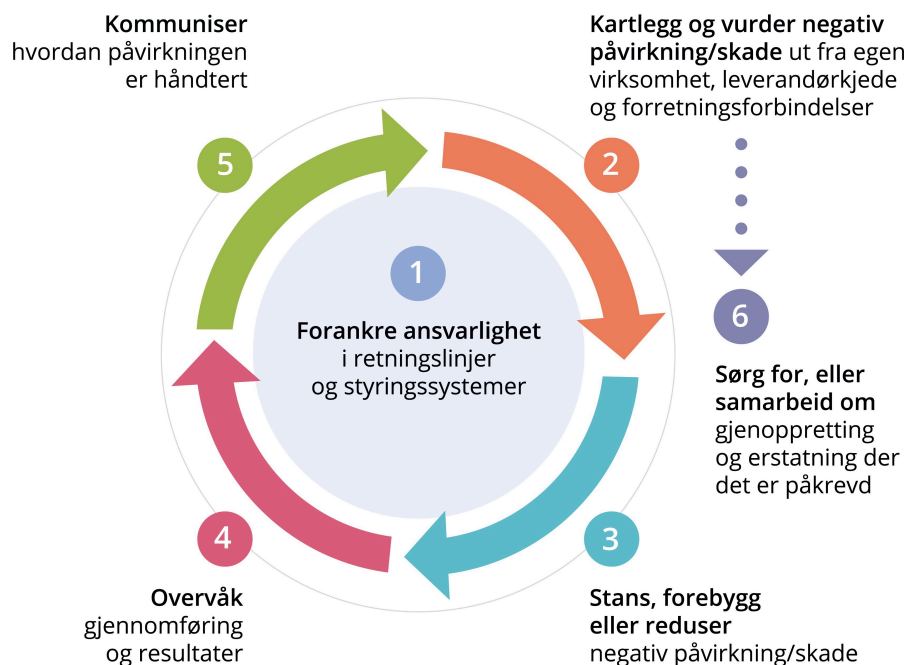

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Rapportering på aktsomhetsvurderinger med hensyn til mennesker, dyr, samfunn og miljø

Årsrapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger utelukker ikke at en virksomhet har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Metoden for aktsomhetsvurderinger er godt egnet til å bistå virksomheter til å opptre ansvarlig gjennom å kartlegge og håndtere risiko for negative påvirkninger og skade forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser, med hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, miljø og korrupsjon. Det vil, basert på hvor i leverandørkjeden en virksomhet befinner seg, naturlig være ulik grad av delaktighet innenfor de ulike trinnene, men enhver virksomhet har plikt til å utøve ansvarlighet innenfor de ulike trinnene. Ansvarlighet i denne forbindelse for offentlig sektor baseres i stor grad på virksomhetens egen forankring, systemer og rutiner, egne vurderinger i forhold til risiko (basert på anerkjente kilder og egen kompetanse/erfaring), oppfølging av leverandør/kontrakt, kommunikasjon med berørte parter og samarbeid/bidra/påse sammen med leverandør om forbedringer/avvikshåndtering. Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet på prinsipperklæringen om bærekraftig forretningspraksis med bruk av aktsomhetsvurderinger. Offentlige oppdragsgivere/virksomheter forplikter seg til å arbeide aktivt for samme mål innenfor det handlingsrommet loven til enhver tillater. I henhold til første pilar i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) har det offentlige et juridisk ansvar for å beskytte menneskerettighetene gjennom å utføre aktsomhetsvurderinger både i egne organer, i eierskap og i offentlige anskaffelser.

Denne årsrapporten er delt inn i kapitler basert på OECDs aktsomhetsvurderingsmodell, samt hensyntar de fire fasene av anskaffelsesprosessen for offentlig sektor. Anskaffelsesprosessen består av; 1. forankring, 2. planlegging, 3. gjennomføring og 4. oppfølging. De fire fasene er beskrevet i parentes i innholdsfortegnelsen under de seks trinnene i OECDs aktsomhetsmodell.

Forord fra virksomhetsleder

Rogaland fylkeskommune leverer med dette vår rapportering om offentlige anskaffelser for 2025 innen området etisk handel. Rapporten gjør rede for arbeidet vi har gjennomført med aktsomhetsvurderinger i løpet av året.

Rogaland fylkeskommune har over mange år arbeidet systematisk for å ivareta samfunnshensyn i anskaffelser. Dette har blant annet skjedd gjennom å fremme gjenbruk og miljøvennlige løsninger, slik som i arbeidet med nytt fylkeshus. I 2025 ble vi tildelt anskaffelsesprisen av DFØ, med følgende begrunnelse: «Rogaland fylkeskommune ble tildelt anskaffelsesprisen for 2025. De fikk prisen for sitt målrettede og gjennomgående arbeid med bærekraftig forbruk i hele organisasjonen.»

Gode resultater innen anskaffelsesområdet krever både strategi og planmessighet. Vårt arbeid med anskaffelsesdata har fått nasjonal oppmerksomhet, og vi har blitt invitert til å dele våre erfaringer både med DFØ og i Etisk handel Norge sitt medlemsforum for offentlig sektor. I 2025 har Rogaland fylkeskommune også forberedt en ny anskaffelsesstrategi for perioden 2026–2030. Strategien ble vedtatt av fylkestinget i desember 2025.

Vi vil takke Etisk handel Norge for godt samarbeid gjennom 2025.

" Gode resultater innen anskaffelsesområdet krever både strategi og planmessighet "

Håkon Schwalb
assisterende fylkesdirektør

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Rogaland fylkeskommune

Adresse hovedkontor

Hakon VIIs gate

Antall ansatte

4 379

Navn, tittel og tlf.nr. for kontaktperson for rapporten

Kjetil Nes

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

kjetil.nes@rogfk.no

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Rogaland fylkeskommune er en politisk styrt organisasjon. Fylkesdirektøren er øverste leder for fylkeskommunens administrasjon. Fylkesdirektøren er ansvarlig for gjennomføring av fylkestingets vedtatte planer og vedtak. Fylkestinget er fylkeskommunens øverste politiske organ.

Fylkesadministrasjonen er sammensatt av stabs- og støtteområdene økonomi og eiendom og organisasjon. Videre har fylkesadministrasjonen de tre tjenesteområdene opplæring, samfunn og samferdsel. Hvert område består av avdelinger som i tur kan bestå av seksjoner. Tjenesteområde opplæring består i tillegg av 25 videregående skoler, to skolesentre, fagskole og nettskole mv.

Stabs- og støtteområder, samt tjenesteområdene ledes av direktører som danner fylkesdirektørens ledergruppe. Fylkesdirektøren støttes også av fylkesadvokaten. Rogaland fylkeskommunen har foretaket Tannhelse Rogaland FKF. Vi er også eiere av Kolumbus AS, som drifter fylkets kollektivtransport.

Informasjon om anskaffelser/avtaler

Samlet verdi innkjøp av varer og tjenester i rapporteringsåret (NOK)

3 500 000 000

Totalt antall aktive anskaffelser/avtaler i rapporteringsåret

97

Oppgi antall avtaler hvor det har vært gjennomført kontraktsoppfølging under rapporteringsåret

8

Mål og fremdrift

MÅL OG FREMDRIFT I RAPPORTERINGSÅRET

1

Samarbeid med prosjektet Bærekraftsfylket Rogaland om å publisere informasjon om bærekraftige anskaffelser

Mål: på våre eksterne hjemmesider rogfk.no. Bærekraftsfylket Rogaland er et samarbeidsprosjekt mellom fylkeskommunen, kommunene og Statsforvalteren om et bærekraftsløft for regionen.

Status: Samarbeidet med Bærekraftsfylket Rogaland har blitt en del av Arbeidsgruppe for bærekraftige anskaffelser. Dette er en samarbeidsgruppe som er tilrettelagt av KS Bærekraftsnettverk. Målet til gruppen er å lage forslag til spesifikke og målbare indikatorer for bærekraftige anskaffelser. Rogaland fylkeskommune leder gruppen.

2

Utarbeide dokumentasjon for oppfølging av seriøsitet. Det er aktuelt med prosedyrer innen de ulike oppfølgingsområdene som krav til HMS-kort, språkkrav, lønns- og arbeidsvilkår og tjenestepensjon. Formålet er å legge til rette for økt antall kontroller, både kontorbaserte og fysiske kontroller. Legge til rette for møtepunkter for samarbeid og koordinering på tvers av direktørområdene i fylkeskommunen.

Status: Vi har laget retningslinjer for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår som dekker forskrift om lønns- og arbeidsvilkår. Det er også laget en egen tilstedekontrollprosedyre som dekker oppfølging av HMS-kort. Dokumentene er tilgjengelig i vårt kvalitetssystem.

3

Mål: Utvide KPIer for intern rapportering i kontraktsadministrasjonsverktøy (KAV) slik at det blir egne rapporteringspunkt for etisk handel, miljø og seriøsitet.

Status: I 2025 hadde vi en større revisjon av egenrapportering i KAV. Dette innebærer blant annet at vi har egenrapportering for risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidslivskriminalitet. Vi har også opprettet en egen rapporteringskategori for leverandørutvikling.

4

Mål: Leverandøroppfølging med leverandører basert på de risiko og funn vi har kartlagt gjennom leverandøroppfølgingen for 2024. Vi skal gjennomføre leverandøroppfølging innen 8 avtaler i løpet av 2025.

Status: Vi har gjennomført leverandøroppfølging i henhold til målet. Se del 3 av rapporten for detaljer.

5

Mål: Fortsette arbeidet med å oppdatere våre kontraktsvilkår slik at de harmonerer med Haldningsdokument for bærekraftige anskaffingar.

Status: I 2025 har vi utformet krav i kontrakter til våre leverandører om tilbakemelding på følgende områder:

- Hvor vidt de vil benytte arbeidsinkludering ved gjennomføring av inngått avtale
- Hvor vidt de er omfattet av åpenhetsloven

Hensikten med kravene er å få bedre kunnskap om hvordan våre leverandører etterlever disse områdene.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Rogaland fylkeskommune skal i 2026 lede Arbeidsgruppe for bærekraftige anskaffelser i regi av KS. Gruppen har som mål å lage forslag til spesifikke og målbare indikatorer for bærekraftige anskaffelser. Det er ikke satt en endelig dato for når gruppen skal være ferdig med sitt arbeid.

2

Rogaland fylkeskommunes retningslinjer for ansvarlig innkjøpspraksis finnes i dokumentet "Haldningsdokument for berekraftige anskaffingar". I 2026 fikk vi ny anskaffelsesstrategi som skal gjelde fra 2026-2030. I 2026 vil vi oppdatere våre retningslinjer for ansvarlig innkjøpspraksis, slik at de harmonerer med vår nye anskaffelsesstrategi. Retningslinjene vil inneholde eller henvise til «Rutine for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i anskaffelser» for å ivareta kommende rapporteringskrav om slik rutine.

3

I 2026 skal vi utvikle ny handlingsplan for å følge opp ny periode for anskaffelsesstrategien. Innen etisk handel skal det lages oppfølginger til følgende underpunkt:

- Det skal videreutvikles en trafikklysmoell for vurdering av risiko i anskaffelser
- Rogaland fylkeskommune skal opprettholde nivå for aktsomhetsvurderinger i Etisk handel Norge
- Rogaland fylkeskommune har en systematisk oppfølging av leverandører

4

Leverandøroppfølging med leverandører basert på de risiko og funn vi har kartlagt gjennom leverandøroppfølgingen for 2025. Det skal følges opp leverandører innen etisk handel i 10 avtaler i løpet av 2026.

1

Forankring av ansvarlighet i virksomheten

Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha relevante strategier, planer, policy og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger i anskaffelser som er vedtatt av ledelsen.

For en offentlig virksomhet vil det bl.a. bety å ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er risiko for brudd på slike rettigheter, i tråd med §5 i Loven om offentlige anskaffelser (LOA). Det betyr også at anskaffelsesstrategi/policy og handlingsplaner omhandler bærekraft. Sentralt i dette er virksomhetens arbeid med aktsomhetsvurderinger. Det vil bla. si å ha strategier og planer for hvordan virksomheten identifiserer og håndterer virksomhetens negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø i hele leverandørkjeden. Gjennom å håndtere dette på en god måte bidrar virksomheten til oppnåelse av bærekraftsmålene.

Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og i denne forbindelse også oppfølging av leverandørens aktsomhetsvurderinger, bør være en integrert del av virksomhetens anskaffelsesprosess. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Forankring: Anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/anskaffelsesstrategi/>

1.A.2 Hvordan er anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Rogaland fylkeskommunens anskaffelsesstrategi for perioden 2021-2025 var gyldig i rapporteringsåret. Strategien ble utarbeidet av faggruppe anskaffelser i samarbeid med aktører i hele organisasjonen. Den er vedtatt av fylkestinget. Anskaffelsesstrategien bygger på følgende satsningsområder:

- Organisering
- Arbeidsflyt
- Samfunnsansvar

Anskaffelsesstrategien viser til at Rogaland fylkeskommune er medlem av Etisk handel Norge. Det fremkommer av strategien at fylkeskommunen skal ha rutiner for å ivareta samfunnsansvar i anskaffelser og ha et kontinuerlig fokus på oppfølging. Disse rutinene fremkommer av dokumentet Haldningsdokument for berekraftige anskaffingar. Dokumentet er videre beskrevet i punkt 1.C.1.

Tiltak som utarbeides i kraft av anskaffelsesstrategien følges opp i egen handlingsplan. Eierskapet til handlingsplanen er avdeling for anskaffelser, hvor alle har ansvar for å bidra til å sette mål, og å rapportere resultater. Alle punkter i handlingsplan er gjenstand for rapportering i tråd med delegeringsreglement, som beskrevet i 1.B.1. Avdelingssjef for anskaffelser rapporterer til direktør for økonomi og eiendom. Direktør for økonomi og eiendom inngår i fylkesdirektørens ledergruppe.

Fylkesdirektør rapporterer om anskaffelser til fylkestinget, som beskrevet i 1.B.1. Det lages årlig to rapportert til fylkestinget. Den ene rapporten omhandler spesifikt etisk handel. Her fremlegges vår årlige rapport til Etisk handel Norge, sammen med informasjon tiltak og leverandøroppfølging avdeling anskaffelser gjennomfører for å ivareta prinsippene i Haldningsdokument for berekraftige anskaffingar. Den andre rapporten til fylkestinget har utgangspunkt i tiltak og mål som avdeling anskaffelser gjennomfører i kraft av anskaffelsesstrategien.

1.B Forankring: Organisering, internkommunikasjon og kompetanse

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis organisert i virksomheten, og hvorfor?

Arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser er innen ansvarsområdet til anskaffelsesfunksjonen i Rogaland fylkeskommune. Dette er forankret i dokumentet "Haldningdokument for berekraftige anskaffingar".

Anskaffelsesfunksjonen ivaretas av avdeling anskaffelser. Avdelingen består av 14 personer som rapporterer til én avdelingssjef.

Anskaffelser gjennomføres i samarbeid mellom en faglig brukergruppe og anskaffelsesrådgiver fra avdeling anskaffelser som danner en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen begynner sitt arbeid med å utarbeide en kontraktstrategi for å planlegge anskaffelsen. I arbeid med kontraktstrategi må gruppen ta stilling til hvilke risikoer for brudd på menneskerettigheter som kan ligge i det som skal anskaffes. Tilsvarende må gruppen vurdere risiko for arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Arbeidsgruppen skal utarbeide tiltak til hver anskaffelse basert på risikonivå. Tiltak kan være kontraktsvilkår, tildelingskriterier eller kvalifikasjonskrav.

Etter at en anskaffelse er gjennomført, fortsetter arbeidet med aktsomhetsvurderinger i avtaleperioden gjennom overvåking av risiko og leverandøroppfølging. Risiko omtales også i 2.A.1.

Eventuelle avvik som blir avdekket i leverandøroppfølging, eller som på annen måte blir kjent for fylkeskommunen, skal følges opp av fylkeskommunen. Oppfølging skjer i samarbeid mellom anskaffelsesfunksjon og avdeling eller seksjon som eier avtalen hvor avvik er avdekt.

Avdeling anskaffelser har én rådgiverstilling med ansvar for aktsomhetsvurderinger. Ansvar er forankret i stillingsinstruks. Avdelingssjef for anskaffelser har tilsvarende overordnet ansvar. Fylkesdirektør leder den fylkeskommunale administrasjonen. Rapportering til fylkesdirektør følger administrativt delegeringsreglement. Aktsomhetsvurderinger er ikke uttrykkelig nevnt i delegeringsreglementet, men inngår i ansvarsområdet til avdeling anskaffelser med avdelingssjef som ansvarlig.

Fylkestinget er fylkeskommunens øverste fylkeskommunale organ. Arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser blir fremlagt fylkestinget årlig som en del av sak om oppfølging av etisk handel. Arbeid med anskaffelser blir rapportert til fylkestinget gjennom generell rapportering om anskaffelser. Rapporteringen omfatter arbeid med bærekraft i anskaffelser, som vil være relatert til tiltak omfattet av aktsomhetsvurderinger.

1.B.2 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å arbeide med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser og følge opp dette hos leverandører?

Alle anskaffelsesrådgivere har fått internkurs i etisk handel og aktsomhetsvurderinger. Kurset er holdt av rådgiver med ansvar for aktsomhetsvurderinger. Det ble gjennomført kurs for nyansatte i avdeling anskaffelser i desember 2025.

Anskaffelsesrådgiver må ta stilling til aktsomhetsvurderinger ved oppstart av anskaffelser i forbindelse med kontraktsstrategi. Når avtale registreres i kontraktsadministrasjonsverktøy, må anskaffelsesrådgiver svare på relevante spørsmål som gjelder samfunnshensyn i anskaffelsen, blant annet risiko for brudd på menneskerettigheter.

Rådgivere i anskaffelsesavdelingen oppfordres til å delta på relevante kurs i regi av Etisk handel Norge. Rogaland fylkeskommune har vært aktivt deltakende i Etisk handel Norge sitt medlemsforum for offentlig sektor.

1.C Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Rogaland fylkeskommune ser på anskaffelser som et viktig verktøy for å nå fylkeskommunens målsetninger. Haldningsdokument for berekraftige anskaffingar inneholder våre forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø i anskaffelser. Dokumentet knytter vår anskaffelsespraksis til FN's bærekraftsmål, samt gjør Etisk handel Norge sine prinsipper for bærekraftig forretningspraksis gjeldende for fylkeskommunens anskaffelser. I tillegg inneholder dokumentet informasjon og veiledning om etiske kontraktsvilkår, minimumslønn, seriøsitet og HMS, krav til arbeidstakerrepresentasjon og organisasjonsfrihet, miljø og natur, samt arbeidsmarkedstiltak.

Rogaland fylkeskommune har en handlingsplan som er knyttet til gjennomføring av tiltak i anskaffelsesstrategi. Handlingsplanen følger samme periode som strategien. Tiltak som er planlagt i løpet av strategiperioden innen satsningsområdet samfunnsansvar, er registrert i planen.

Rapporteringsåret 2025 var siste år for anskaffelsesstrategien 2021-25. Det innebærer også at handlingsplanen for perioden var i sitt siste år. Av den grunn er ikke våre rapporteringsmål for 2026 å finne i handlingsplanen. Siden handlingsplanen ble utviklet tidlig i strategiperioden, har den ikke tatt høyde for enkelte av tiltakene vi har utviklet mot slutten av strategiperioden. Dette gjelder særlig vårt arbeid med styringsdata for anskaffelser og risikovurderinger. Vi har begrenset innsatsen med å gjøre endringer i handlingsplanen for 2021-25 fordi vi ønsker å bruke våre ressurser på neste periodes handlingsplan.

Et av våre mål for året 2026 er å utvikle en ny handlingsplan som skal samsvare med vår nye anskaffelsesstrategi. Overordnet skal denne favne om tiltak som henger sammen med strategiens satsningsområder «Planlegging», «Styringsdata og rapportering» og «Leverandørutvikling og avtaleoppfølging». Det er et mål at den nye handlingsplanen skal være mer oversiktlig, med fokus på aktiviteter og tiltak under arbeid. Strukturen skal også ha en tydeligere sortering etter år for gjennomførte tiltak og aktiviteter.

Rapportering til overordnet ledelse skjer som beskrevet i 1.B.1.

1.D Forankring: Partnerskap og samarbeid med leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med leverandørkjeden?

Gjennom kontraktstrategi vurderer vi hvilke krav vi skal stille i våre anskaffelser, herunder krav som gjelder ivaretagelse av menneskerettigheter og miljø. I denne prosessen ser vi blant annet på aktuelle leverandører sin egenrapportering etter åpenhetsloven for å vurdere hvilke risikoer som finnes i leverandørkjeden. Vi bruker etiske kontraktsvilkår fra DFØ og Etisk handel Norge i anskaffelser hvor vi vurderer risiko for negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter.

Anskaffelsesstrategi og holdningsdokument for bærekraftige anskaffelser er tilgjengelig på våre eksterne nettsider. Våre eksterne nettsider gir også mulighet til å komme med tilbakemeldinger eller spørsmål om vårt arbeid med etisk handel til en egen e-postadresse.

Rogaland fylkeskommune hadde markedsdialog i 20 % av våre anskaffelser i 2025. I markedsdialog med potensielle leverandører stiller vi blant annet spørsmål knyttet til etikk og bærekraft.

Dialog med våre leverandører fortsetter etter avtaleinngåelse i form av kontraktsoppfølging. Avdeling anskaffelser har ikke fullstendig oversikt over all leverandør oppfølging som blir gjennomført i fylkeskommunen, fordi en del av leverandør oppfølgingen blir gjort av avtaleeiere i fylkeskommunens organisasjon. Bærekraft kan ofte være en naturlig del av kontraktsoppfølgingen, særlig når det gjelder oppfølging av miljøkrav- og kriterier. Oppfølging av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter skjer primært i regi av avdeling anskaffelser, hvor det årlig settes konkrete mål for leverandør oppfølging basert på resultater og funn fra leverandør oppfølgingen forestående år.

1.D.2 Hvordan jobbes det med å ivareta prinsipperklæringen?

Gjennom vår leverandør oppfølging har vi hatt dialog med leverandører om forhold som gjelder levelønn, tvangsarbeid, korrupsjon, arbeidstid, fagforeningsrettigheter og miljø. Gjennom å snakke med våre leverandører om disse temaene, øker vi vår egen kunnskap om hvordan vi kan stille krav som ivaretar prinsipperklæringen.

Vi er kjent med at prinsipperklæringen omfatter enkelte områder som ikke er ivare tatt av de etiske kontraktsvilkårene vi bruker, som beskrevet i 1.D.1. Eksempel på dette kan være områder som dyrevelferd eller levelønn.

Det kan være krevende å utvikle egnede krav for å ivareta de deler av prinsipperklæringen som ikke er omfattet av DFØ og Etisk handel Norge sine etiske kontraktsvilkår. Et eksempel på område hvor vi likevel gjorde det i 2025, var ved innkjøp av solcellepanel. Her stilte vi spesifikke etiske krav i tillegg til standard etiske kontraktsvilkår. Formålet med disse kravene var særlig å hindre tvangsarbeid i Xinjiang i forbindelse med produksjon av silisium. Se videre 3.A.1 for detaljer.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i anskaffelser under rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I 2025 har vi gjort oss flere positive erfaringer knyttet til vårt fokus på bærekraftig forretningspraksis. Vi kan holde frem at vi mottok DFØs anskaffelsespris for tiltak som ombrukslager, reparasjonstjenester for arbeidstøy og krav til gjenbruk og redesign av møbler. Tiltakene det vises til er et resultat av at vi over flere år har jobbet for å fremme miljømessig bærekraft i våre anskaffelser.

Gjennom flere år har vi hatt dialogmøter med våre leverandører om globale leverandørkjeder. Det faktum at vi holder dette fokuset oppe, synliggjør overfor våre leverandører at repsept for menneskerettigheter er viktig. Kunnskapen vi har ervervet oss har gjort det lettere å stille spesifikke krav for å ivareta menneskerettigheter, slik vi har gjort i våre solcelleanskaffelser. Denne erfaringen vil vi ta med oss videre til andre områder når det blir aktuelt.

Når det gjelder oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hvor vi er byggherre, hadde vi ett tilsynsmøte med Arbeidstilsynet i 2025. I tilsynsrapporten ble det ikke funnet brudd på regelverk. I møtet med Arbeidstilsynet fikk vi positiv tilbakemelding for våre rutiner og vår praktiske oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på, mennesker, dyr, samfunn og miljø i leverandørkjeden.

For offentlig sektor vil det være vesentlig å foreta denne type kartlegging i flere faser av en anskaffelsesprosess. Først overordnet i planleggingsfasen og deretter i konkurransegjennomføringen. Virksomheten må i planleggingsfasen tilegne seg overordnet kunnskap om risikobildet for de aktuelle produkter/tjenester som inngår i anskaffelsen. Deretter, ut fra grad av risiko, tilpasse videre dialog, krav, kriterier og oppfølging mot aktuelle tilbydere/leverandører (konkurransegjennomføring).

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø må også inngå i kontraktsoppfølgingen for å redusere og forebygge risiko for menneske, dyr, samfunn og miljø. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvement av tilbydere/leverandører er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

2.A.1 Risikokartlegging

Vi kartlegger risiko for brudd på menneskerettigheter, arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i forkant av alle anskaffelser over terskelverdi etter anskaffelsesforskriften trinn 2. Kartleggingen gjennomføres i forbindelse med utarbeidelse av kontraktstrategi, som beskrevet i punkt 1.B.2. Risikonivået som fastsettes i den enkelte anskaffelse, overføres til kontraktsadministrasjonsverktøyet. Alle anskaffelser med høy risiko skal følges opp med leverandør.

Vi gjennomfører oppfølgingsmøter med leverandør basert på risikoene som er kartlagt i anskaffelsene. Der det er nødvendig, innhenter vi dokumentasjon som belyser hvordan leverandøren håndterer risiko.

Vi fører oversikt over leverandøroppfølging i et eget Excel-ark. Her prioriterer vi videre oppfølging basert på en trafikklysmoell. Erfaringer fra tidligere leverandøroppfølginger danner grunnlag for videre prioriteringer. Vi erfarer at risikokartlegging ofte må gjennomføres i flere runder før vi får tilstrekkelig kunnskap til å iverksette effektive tiltak.

Leverandøroppfølgingen bygger videre på informasjon fra relevante nyheter, kurs, markedsdialog og samarbeid med organisasjoner som Etisk handel Norge og Transparency International Norge. Vi bruker DFØs høyrisikoliste for brudd på menneskerettigheter aktivt.

Det gjennomføres også egen leverandøroppfølging innen seriøsitet i tråd med retningslinjene for kontroll og oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår. Retningslinjene beskriver metodene stikkprøvekontroll, omfattende kontroll og koordinert kontroll/oppfølging. Metode velges på bakgrunn av en risikovurdering som gjennomføres ved oppstart av hvert prosjekt hvor Rogaland fylkeskommune er byggherre. Det skal utarbeides en egen risikoplan for prosjektene.

Vi rapporterer årlig til fylkestinget om vårt arbeid med etisk handel. Det utarbeides også en egen rapport om leverandøroppfølging som del av denne rapporteringen. Utkast til rapporten lastes opp som vedlegg.

Resultater etter leverandøroppfølging ligger i Elements, som er vårt arkivsystem.

Av eksterne systemer, har vi benyttet HMS-reg og Achilles StartBANK i forbindelse med risikokartlegging innen seriøsitet og arbeidslivskriminalitet. Vi har ikke benyttet andre eksterne risikoverktøy som f.eks. Etisk handel Norge sitt Risk Tool i kartleggingen i 2025.

2.A.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

1

I hvilke type anskaffelser	Bygg- og anleggsentrepriser (totalt 36 inngåtte avtaler)
Ant. leverandører på avtalen	23
Anvendt som kvalifikasjonskrav	0
Anvendt ved tildeling av kontrakt	0
Anvendt som kontraktsvilkår	28

2

I hvilke type anskaffelser	Vareanskaffelser (totalt 19 inngåtte avtaler)
Ant. leverandører på avtalen	17
Anvendt som kvalifikasjonskrav	0
Anvendt ved tildeling av kontrakt	0
Anvendt som kontraktsvilkår	6

3

I hvilke type anskaffelser	Tjenesteanskaffelser (totalt 42 inngåtte avtaler)
Ant. leverandører på avtalen	37
Anvendt som kvalifikasjonskrav	0
Anvendt ved tildeling av kontrakt	0
Anvendt som kontraktsvilkår	7

Avtalene er summert i kategoriene bygg- og anleggsentreprise, tjenester og varer. Svaret gjelder bruk av etiske kontraktsvilkår. Seriøsitetsbestemmelser er holdt utenfor tellingen. Vi har ikke brukt etisk handel eller andre sosiale krav som kvalifikasjonskrav eller tildelingskriterier i 2025, men vi har brukt etisk handel som tildelingskriterium tidligere år. I motsetning til kontraktsvilkår som kan følge en generell standard, må kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium innen etisk handel være spesifikke for anskaffelsen. Når det videre er slik at miljø skal vektes 30 % som tildelingskriterium, blir det mindre rom til vekting av andre krav, slik som etisk handel. Vi utelukker ikke bruk av kvalifikasjonskrav eller tildelingskriterier innen etisk handel i fremtidige anskaffelser, men vi må prioritere hvilke anskaffelser hvor dette er hensiktsmessig.

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.3 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Solcellepanel - fabrikasjon og leverandørkjede for silisium	Tvangsarbeid Marginaliserte befolkningsgrupper	Kina
Møbler og inventar	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Helse, miljø og sikkerhet Materialbruk Avskoging	Kina Italia Polen Romania Sverige
Kaffe til kaffemaskiner	Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn	Globalt
Råvarer og materiell til bruk i større byggetreprise	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Materialbruk Avskoging	
Rekruttering av personell	Helse, miljø og sikkerhet Lønn Regulære ansettelse	Norge

Leverandør oppfølgingen er fordelt på oppfølging etter etiske kontraktsvilkår og oppfølging etter seriøsitetsbestemmelser. Oppfølging av etiske kontraktsvilkår er gjennomført med 8 ulike leverandører som leverer på en eller flere avtaler.

Oppfølging etter seriøsitetsbestemmelser fordeler tilstedekontroller (198 kontroller) hvorav 12 kontroller omfatter utvidet kontroll ved bruk av lønns- og arbeidsvilkår spørreskjema. Vi har videre hatt 6 kontroller etter HMS reg seriøsitetmodul som gjelder lønns- og arbeidsvilkår, samt ca 90 SHA-befaringer.

Merknad til «Kaffe til kaffemaskiner» og «Råvarer og materiell til bruk i større byggetreprise». Disse områdene har vi oppgitt geografi som global fordi vi på dette stadiet av leverandør oppfølgingen ikke har opplysninger om hvor konkrete råvarer kommer fra. Det fremkommer av beskrivelse av leverandør oppfølgingen under 3.A.1 at leverandør oppfølging på disse områdene har handlet om å kartlegge hvordan våre hovedleverandører selv jobber

med egen leverandørkjede. Dette vil være aktuelt å følge opp med våre hovedleverandører i fremtidige leverandøroppfølginger.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.4 Beskriv prioriterte risikoområder og bakgrunn for prioriteringen av disse. Beskriv hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med. Beskriv videre også om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Rogaland fylkeskommune begynte i 2024 arbeidet med å bygge nytt fylkeshus. Prosjektet omfatter totalrenovering av eksisterende bygningsmasse og oppføring av et nytt tilbygg, og vil samlet gi arbeidsplasser til om lag 600 ansatte når byggeprosessen står ferdig. Gitt prosjektets omfang og betydning for regionen har dette vært et prioritert risikoområde. Særlig har vi fulgt opp risiko knyttet til råvarer og komponenter innen bygg- og anleggsmaterialer, hvor det er kjent at leverandørkjedene kan være omfattende og krevende å få innsyn i.

I 2026 skal fylkeskommunen gjennomføre flere større møbelanskaffelser til videregående skoler, og arbeidet med møbler til nytt fylkeshus starter samme år. For å stå best mulig forberedt til disse anskaffelsene har vi prioritert å styrke vår kunnskap om risiko i møbelindustrien, der det blant annet kan forekomme utfordringer knyttet til råvareuttak, produksjonsforhold og bruk av underleverandører.

Samferdselsområdet utgjør en vesentlig del av fylkeskommunens anskaffelsesportefølje. I 2023 fulgte vi opp flere av våre asfaltleverandører for å undersøke råvareforsyningskjedene. I 2025 har vi valgt å prioritere risiko knyttet til rekruttering og arbeidstakerrettigheter i asfaltbransjen.

I 2025 inngikk fylkeskommunen en ny kaffeavtale med vekt på sertifisert kaffe. Kaffe er en råvare med globalt høyt risiko for brudd på menneskerettigheter, særlig tidlig i verdikjeden. Det har derfor vært naturlig å følge opp denne kontrakten.

Vi har også arbeidet med risiko i forsyningskjeden for solcellepanel siden 2023. Dette arbeidet har fortsatt i 2025, med mål om å sikre at fylkeskommunen ikke bidrar til utnyttelse av minoriteter eller tvangsarbeid. Her har vi bygget videre på arbeidet fra 2023 og 2024 hvor vi har hatt møter med leverandører og underleverandører. Vi har brukt opplysninger i rapportene «In broad daylight» og «Overexposed» aktivt. Disse rapportene handler om menneskerettsbrudd i leverandørkjeden til solcellepanel.

I prioritering av risikoer har vi benyttet DFØs høyrisikoliste tilgjengelig på anskaffelser.no. Prioriteringene er også basert på erfaringer fra tidligere års leverandøroppfølginger samt innsikt vi får gjennom dialog med leverandører og underleverandører. I tillegg har vi også benyttet opplysninger fra tilsynsmøte med Arbeidstilsynet, som beskrevet i 1.E.1.

Vi har ikke avdekket konkrete funn i årets leverandøroppfølginger. Oppfølgingene har derfor resultert i risikonivåer vurdert som lav til medium prioritert for videre oppfølging.

3 Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte.

For offentlig sektor vil kartleggingen bl.a. innebefatte å benytte informasjon, kunnskap og dokumentasjon som leverandør innehar. Leverandør skal inneha oversikt over bl.a. risiko på land- og sektornivå og kunnskap om hvordan prioritere basert på mest vesentlig negativ påvirkning mennesker, dyr, samfunn og miljø. Dog må virksomheten selv gjøre sine innledende vurderinger på risiko og prioritering av dette.

Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres.

Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne strategier, policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stans, forebygg eller reduser (planlegging, gjennomføring og oppfølging)

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

	Solcellepanel - fabrikasjon og leverandørkjede for silisium
Overordnet mål :	Forhindre kjøp av solcelleanlegg med komponenter som er tilvirket gjennom utnyttelse av minoriteter eller tvangsarbeid.
Status :	Kartlegging Tiltak
Mål i rapporteringsåret :	Benytte kontraktsvilkår som er tilpasset kjøp av solcellepanel fra Kina. Fortsette dialog med leverandører for kunnskapsdeling.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Rogaland fylkeskommune gjennomførte én anskaffelse som omfattet solcellepanel i 2025. Det ble stilt kontraktsvilkår med krav om produktsertifikat med sporing for opphav til silisium. Kontraktsvilkåret tydeliggjør at Rogaland fylkeskommune har besluttet å ikke kjøpe solcelleanlegg med produksjonslinjer til Xinjiang.

Rogaland fylkeskommune gjennomførte leverandør oppfølging hvor leveranse av solcellepanel ble verifisert mot produktsertifikat i forkant av innkjøp.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Anskaffelser hvor vi stiller kontraktsvilkår vil bli fulgt opp med leverandør.

I leverandør oppfølgingen fikk vi innsyn i underleverandørs aktsomhetsvurderinger. Vi fikk også produktsertifikat. Dette var uten sporing. Basert på underleverandørs aktsomhetsvurderinger knyttet til solcellepanel, legger vi til grunn at underleverandør har gjort tiltak for å hindre kjøp med opprinnelse fra Xinjiang.

Kombinasjon av spesifikke kontraktsvilkår og leverandør oppfølging gjør at vi i 2025 er bedre rustet til å gjøre etiske kjøp av solcellepanel. Vi erkjenner at det skjer tilsløringer av forsyningslinjer i markedet som gjør at vi ikke kan være helt sikre på produksjonsforhold til tross for disse tiltakene. Ikke minst kan dette gjelde bruk av arbeidsprogram utenfor Xinjiang-provinsen hvor minoriteter er utsatt for tvangsarbeid. Mens vår leverandør oppfølging for 2025 har hatt fokus på produksjon i Xinjiang, vil vi for senere oppfølginger måtte utvide omfanget av oppfølgingen til også å gjelde denne problemstillingen.

Videre oppfølging settes til medium prioritet, men med det utgangspunkt at nyinnkjøp av solcellepanel vil følge samme standard som vi hadde i 2025.

	Møbler og inventar
Overordnet mål :	Forhindre brudd av arbeidstakerrettigheter ved produksjon av møbler i Europa. Kartlegge global forsyningskjede til komponenter og råvarer brukt i møbler. Redusere klimaavtrykk og miljørisiko ved nye møbelanskaffelser.
Status :	Kartlegging Tiltak
Mål i rapporteringsåret :	Dialogmøter med våre tre største leverandører for møbler og inventar.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi har som mål å gjenbruke egne møbler hvor vi kan, samt å kjøpe møbler som er redesignet eller sammensatt av minst 50 % gjenbruksmaterial. Vi bruker data fra leverandør og EPD for å kartlegge innkjøp.

Vi bruker etiske kontraktsvilkår ved anskaffelse av møbler.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Dialog med leverandørene viser at de har kommet langt med aktsomhetsvurderinger. Leverandørene våre har risikostyringsverktøy som muliggjør sporbarhet i leverandørkjeden. Samtlige leverandører viser til konkrete tiltak for å hindre menneskerettighetsbrudd i global forsyningskjede. Det kan også være aktuelt å vurdere hvilke tiltak leverandør gjør for å sikre organisasjonsfrihet ved produksjon. Selv om våre leverandører gjør et grundig arbeid med aktsomhetsvurderinger, er møbler en kategori med høy risiko for brudd på arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter. For videre oppfølging kan det være aktuelt for Rogaland fylkeskommune å få bedre kunnskap om råvaresituasjonen.

Blant innkjøpte møbler på rammeavtale har vi en gjenbruksgrad på 22 %, som kommer i tillegg til andelen egne møbler som vi gjenbraker. Dette medfører en betydelig reduksjon av klima- og miljørisiko. Det er viktig å opprettholde dette fokuset i nye møbleringsprosjekter.

Samlet sett har oppfølging av møbler og inventar medium prioritet fremover.

	Kaffe til kaffemaskiner
Overordnet mål :	Forhindre brudd på menneskerettigheter i forsyningskjeden til kaffe, kakao og sukker.
Status :	Kartlegging
Mål i rapporteringsåret :	Dialog med leverandør om opphav til sertifisert kaffe og sjokoladepulver.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi har gjennomført leverandørdialog med leverandør for kaffemaskiner som vi inngikk avtale med i januar 2025. Det følger av avtalen at kaffe og sjokoladepulver til kakao skal være sertifisert. Vi ønsket informasjon om hvordan leverandør velger råvarer og blandingsprodukter som blir brukt i kaffemaskinene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandør oppgir at de kjøper all kaffe og kakao fra samme grossist. Leverandør har jevnlig møter med grossist, men har ikke selv utført revisjoner av kaffe og kakaoprodusenter. Leverandør er tydelig på at de bare kjøper sertifiserte produkter. Vi vurderer at kjøp av sertifisert kaffe og kakao reduserer risikoen for menneskerettighetsbrudd så lenge sertifiseringen inkluderer arbeidstakerhensyn. All kaffe og kakao som innkjøpes til fylkeskommunen er dobbeltsertifisert for å ivareta både sosiale og økologiske hensyn. Vi har for tiden produkter med sertifisering fra Fairtrade, UTZ og Rainforrest-alliance. Dette medfører ikke at risikoen kan avskrives. For videre oppfølging kan møte med underleverandør gi bedre svar på hvordan menneskerettigheter ivaretas ved produksjon av kaffe og kakao vi bruker. Videre oppfølging får medium prioritet.

	Råvarer og materiell til bruk i større byggenreise
Overordnet mål :	Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og sanksjonsregelverk i våre byggenreiser.
Status :	Kartlegging Tiltak
Mål i rapporteringsåret :	Det er stilt etiske kontraktsvilkår i avtale med bygningsmessig hovedentreprenør. Målet for 2025 var å gjennomføre dialog med hovedentreprenør for å følge opp kontraktsvilkårene.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Hovedentreprenør forklarer hvordan de gjennomfører innkjøp i forbindelse med bygging av fylkeshuset. Vi får innsikt i deres arbeid med aktsomhetsvurderinger.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Møtet med hovedentreprenør gav oss god innsikt i deres arbeid med underleverandører. Det blir tydelig at hovedentreprenør legger vekt på å velge seriøse underleverandører. Hovedentreprenør viser til konkrete eksempler på hvordan de ikke velger billigste underleverandør. At underleverandørene er seriøse innenfor sine fag, styrker sannsynligheten for at de jobber godt med egne forsyningskjeder. For å få sikkerhet rundt dette, må det imidlertid gjøres videre undersøkelser. Det fremkommer at hovedentreprenørs risikostyringsverktøy i liten grad hjelper med å kartlegge forsyningskjeder i flere ledd, noe som gjør at hovedentreprenørs aktsomhetsvurderinger i stor grad må bygge på tillit til underentreprenør. Vi har ikke etterspurt konkrete råvarer eller materiell, men hovedentreprenør gav på eget initiativ eksempler på sporing av enkelte råvarer. Vi har ingen funn eller indikasjoner som tilsier brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller saksjonsregelverk. Når det gjelder arbeid med sanksjonsregelverket fremstår det veldig tydelig at hovedentreprenør kjenner sitt ansvar. Manglende sportbarhet i forsyningskjedene gjør at vi likevel ikke kan utelukke risiko for avvik. Videre oppfølging av leverandør får derfor medium prioritet.

	Rekruttering av personell
Overordnet mål :	Alle som er ansatt i prosjekter hvor Rogaland fylkeskommune er byggherre skal ha ryddig og lovlige ansettelsesforhold.
Status :	Kartlegging Tiltak
Mål i rapporteringsåret :	<p>I 2023 gjennomførte Rogaland fylkeskommune oppfølging med leverandører av asfalt. I oppfølgingen oppstod det spørsmål rundt rekruttering av arbeidskraft. Det ble oppgitt at det rekrutteres arbeidere fra Polen. I forlengelse av dette ønsker Rogaland fylkeskommune å undersøke hvilke kanaler som blir brukt til rekruttering.</p> <p>Bruk av rekrutteringsbyrå eller sosiale medier kan medføre risiko for at det betales rekrutteringsavgifter som belastes arbeidstaker. Slike rekrutteringsavgifter anses ikke lovlig i et regulert arbeidsliv.</p>

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vi gjennomførte to kontroller med intervju av arbeidstakere som jobbet for våre leverandører på samferdselsprosjekter hvor Rogaland fylkeskommune er byggherre. Kontrollene ble gjennomført som intervjuer. Leverandør var ikke varslet i forkant. Lønns- og arbeidsvilkår til de arbeidstakerne ble kontrollert.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi gjorde ingen funn som tilsa bruk av ulovlig rekruttering. Arbeidstakerne vi intervjuet oppgav stort sett lenger fartstid i bransjen, og at rekruttering skjedde på bakgrunn av deres erfaring og kompetanse. Dette gjaldt både fast ansatte og sesongarbeidere. Ingen av de intervjuede hadde kjennskap til rekruttering via sosiale medier eller utenlandske rekrutteringsbyrå. Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår gav ingen avvik.

ANDRE TILTAK FOR Å HÅNDTERE NEGATIV PÅVIRKNING

Beskriv virksomhetens generelle tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning knyttet til anskaffelser, også i leverandørkjeden.

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Alle våre bygg- og eiendomsentrepriser som gjelder større utbygginger, og rammeavtaler for varer er underlagt miljøkrav og krav til miljøsertifisering.

Ytre miljøplan blir brukt i våre bygg- og anleggsentrepriser for å sikre lav lokal forurensing, massehåndtering og ivaretagelse av særegent naturmangfold.

Alle anskaffelser bruker nå klima og miljø som tildelingskriterium med minst 30 prosent vektning, med mindre det stilles krav i anskaffelsen som ivaretar klima og miljø på en bedre måte.

I prosjektet for nytt fylkeshus er det viktigste miljøtiltaket at den eksisterende bygningsmassen bevares og rehabiliteres, noe som gir lavere klimabelastning enn nybygg. Det er i tillegg gjennomført en ombrukskartlegging med støtte fra Enova, som har gjort det mulig å gjenbruke blant annet radiatorer, belegningsstein, dører, himlingsplater og lysarmaturer. Disse materialene tas i bruk enten i prosjektet eller ved videregående skoler. Tiltakene reduserer avfall og øker sirkulariteten i byggeprosessen.

Samferdsel er et vesentlig område for Rogaland fylkeskommune. Her har det blitt gjennomført flere miljøtiltak i anskaffelser i 2025. Klimaavtrykk og miljøbelastning i asfaltproduksjon har blitt vektet, med fokus på resirkulert asfalt, lavtemperatursasfalt og fornybar energi i produksjon.

Innen møbler har vi oppnådd stor grad av gjenbruk og redesign, som beskrevet i 3.A.1 «Møbler og inventar». Ombrukslager og reparasjonstjenester spiller også en viktig rolle i vår arbeidstøyavtale, som nevnt i 1.E.1.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Rogaland fylkeskommune har siden 2021 laget årlige klimaregnskap og klimabudsjett for virksomheten og aktiviteter som fylkeskommunen er ansvarlig for. De største utslippskildene er kollektivtransport (buss, hurtigbåter, ferjer) og bygge- og anleggsprosjekter.

Klimabudsjettet er en del av økonomiplanen og fokuserer på klimatiltak i fylkeskommunens egen virksomhet. Fylkeskommunen jobber også med en regionalplan for natur og klimaomstilling som skal være ferdig i 2026, som skal samle mål og strategier for fylkeskommunens og Rogalandssamfunnets bidrag i arbeidet med at Norge skal oppfylle Parisavtalen.

Nasjonale krav til utslippsfritt materiell i alle nye buss- og ferjekontrakter vil påvirke våre utslipp fremover. Det samme gjelder nasjonale krav til utslippsfrie kjøretøy som brukes av fylkeskommunen.

Vi har krav til lavkarbobetong i de aller fleste nye kontrakter. Vi har også krav til rapportering av drivstoff- og materialforbruk.

I våre egne bygg har vi høye krav til energieffektive og fornybare løsninger ved nybygg og rehabilitering. Vi faser ut naturgass til fordel for fjernvarme og biogass. Vi gjennomfører energieffektivisering og installering av solceller for å redusere behovet for innkjøpt energi. Vi gjør gjenbruk av byggmateriell og møbler og inventar hvor det er mulig.

Lenke til klimabudsjettet: https://pub.framsikt.net/2026/rogaland/bm-2026-okonomiplan_2026-2029_og_arsbudsjett_2026#/generic/summary/climatesummary?scrollTo=ClimateSummary-ClimateStatisticsAndActionSummary

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Innkjøpsplanen er et viktig verktøy som vi bruker til å holde oversikt over fremtidige anskaffelser. Avdeling anskaffelser samarbeider med fylkesadministrasjonens stabs- og støtteområder for å planlegge fremtidige anskaffelser. På den måten reduserer vi kortsiktige løsninger og unødvendig press på leverandører.

Bruk av kontraktstrategi er viktig for at vi skal kunne gjenkjenne i hvilke anskaffelser vi trenger å stille bærekraftige krav, som krav til miljø, etiske krav, seriøsitetsregler for arbeidskraft eller universell utforming.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi stiller krav om sertifisering der det er hensiktsmessig for å forebygge skade på miljø, mennesker og dyr. Samtidig er vi bevisste på at det finnes en rekke ulike standarder, og at vi bør unngå å kreve én bestemt sertifisering dersom dette kan ekskludere leverandører som oppfyller tilsvarende krav gjennom andre ordninger. For anskaffelser over terskelverdi bruker vi gjennomgående leverandører som har relevant miljøsertifisering. Innen vareanskaffelser, som renholdsprodukter og kaffe, stiller vi krav om miljømerker og fair trade for produkter der dette er relevant.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger er en del av vårt holdningsdokument for bærekraftige anskaffelser. Vi har fremdeles behov for å utvikle kontraktsvilkårene på området, slik at de samsvarer med holdningsdokumentet. Problemstillingen har likevel blitt løftet i dialogmøter med leverandører innen områdene møbler og inventar, samt avtaler omfattet av tekstilproduksjon slik som arbeidstøy og klinikkstøt.

Rogaland fylkeskommune bruker fylkestingets vedtatte seriøsitetsbestemmelser i alle bygg- og anleggsanskaffelser. Disse vilkårene tar for seg krav til lønn- og arbeidsvilkår, som rett til lønn etter tariff.

Rogaland fylkeskommune har krav om at leverandører skal være StartBANK registrert. StartBANK er en åpen informasjonsbase der alle leverandører som oppfyller objektive kriterier kan bli registrert. Dette bidrar til bruk av seriøse aktører innen bygg- og anlegg.

3.B.6 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Rogaland fylkeskommunes etiske retningslinjer forbyr ansatte å ta imot gaver eller fordeler som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke, handlinger, saksforberedelser eller vedtak. Retningslinjene slår også fast at reise og kost i forbindelse med arrangementer som hovedregel skal dekkes av fylkeskommunen for å sikre nøytral deltakelse. Disse bestemmelsene er sentrale for å forebygge korrupsjon i egen organisasjon.

I tråd med aktsomhetsvurderingene skal vi prioritere innsatsen basert på risiko. Risikoen for korrupsjon øker når vi samhandler med land utenfor Vest Europa, og er særlig merkbar i enkelte land i Øst Europa og Baltikum, hvor flere av våre leverandører benytter arbeidskraft fra. Risikoen er enda høyere i deler av leverandørkjedene for varer med opprinnelse utenfor Europa. Temaet korrupsjon er godt egnet for drøfting i dialog med leverandører, da det handler om hvordan de håndterer egne anskaffelser i markeder som er sårbare for dette. Korrupsjon kan være vanskelig å avdekke fordi det i sin natur holdes skjult. Det å ta det opp med leverandørene ved leverandøroppfølging gir oss kunnskap om temaet, og hjelper å våre leverandører å holde fokus på problematikken.

Rogaland fylkeskommune er deltakende medlem i Transparency International Norge og deltar blant annet på Antikorrupsjonskonferansen. Medlemskapet gir oss økt kompetanse og bedre grunnlag for å identifisere og vurdere relevante risikoområder knyttet til korrupsjon.

3.B.7 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Som en regional politisk organisasjon, har Rogaland fylkeskommune mulighet til å påvirke arbeidet med mennesker, samfunn og miljø i vårt nærområde. Vi samarbeider både med næringslivet og med øvrige forvaltningsorgan i vår region.

Vår påvirkningsmulighet er heller ikke begrenset til regionalt nivå. Vi deltar i The North Sea Commission som er en del av Conference of Peripheral Maritime Regions. Her inngår vi i et internasjonalt samarbeid blant kystregioner med bærekraft, klimanøytralitet og utvikling. Vi deltar også i EU-nettverket for klimatilpasning hvor vi samarbeider med 150 europeiske regioner og lokalsamfunn om konkrete løsninger for et klimatilpasset samfunn.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging.

Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre (f.eks leverandører).

Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåke og evaluere (oppfølging)

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø i forbindelse med anskaffelser, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis.

Ansvar for å overvåke effekten av tiltak knyttet til risiko i anskaffelsesprosesser ligger hos anskaffelsesavdelingen, med avdelingssjefen som overordnet ansvarlig. Avdelingen har en rådgiver med dedikert ansvar for det løpende arbeidet med koordinering av aktsomhetsvurderinger, rutiner og leverandøroppfølging. Rapporteringen i organisasjonen følger gjeldende delegeringsreglement, der fylkesdirektøren har det øverste administrative ansvaret. Fylkestinget holdes orientert gjennom årlige saksfremlegg om etisk handel og anskaffelser.

4.A.2 Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til bærekraft, inkludert etiske- og sosiale krav, i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Innen etisk handel har vi fulgt opp 8 leverandører. Innen seriøsitet har vi gjennomført fullstendige lønns- og arbeidsvilkårskontroller for å avdekke arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i 2 prosjekt. I tillegg kommer 12 tilstedekontroller, samt HMS-kontroller. Disse kontrollene er mindre omfattende, men også egnet til å gi indikasjon på useriøse aktører.

4.A.3 Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kravene hos aktører i leverandørkjeden? Faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø omfattes. Manglende åpenhet om leverandørkjede og manglende bærekraftspolicy kan også være vanlige avvik. Hvis ja: Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

1

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid etc)	
Hvor i leverandørkjeden?	
Tiltak iverksatt for å rette avvik	
Status	

I leverandørøppfølging for 2025 har vi ikke funnet vesentlige avvik. Vi opplever at alle våre leverandører har svart åpent på våre spørsmål. Innen HMS-kontroller er det gjort mindre funn, men de er ikke mer omfattende at de har blitt rettet opp på stedet.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomhetens aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Det vil si ekstern kommunikasjon av policyer, strategier, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert funn og effekt og resultater av tiltakene/aktivitetene.

5.A Kommunisere eksternt (oppfølging)

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser, kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Rogaland fylkeskommune bruker både intranett og eksterne nettsider til å kommunisere om vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger. I 2025 har vi gjennomført internopplæring om etisk handel og aktsomhetsvurderinger med nyansatte i avdeling anskaffelser.

Våre eksterne nettsider har et eget område hvor vi kommuniserer eksternt om vår anskaffelsesstrategi: <https://www.rogfk.no/vare-tjenester/planlegging/gjeldende-planer-og-strategier/anskaffelsesstrategi/> Her finnes vårt holdningsdokument for bærekraftige anskaffelser, og det er også mulig for interessenter å kontakte oss på en egen e-post merket etisk handel. Vi har i 2025 fått spørsmål fra både eksterne og interne interessenter via denne kanalen.

Rogaland fylkeskommune deltar aktivt i nettverksarbeid gjennom Etisk handel Norge, DFØ og KS hvor vi kommuniserer med det anskaffelsesfaglige miljøet i Norge på både kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå.

An aerial photograph of a vast, dense coffee plantation. The trees are lush green and cover the entire landscape. Several workers are visible, scattered throughout the plantation, some appearing to be engaged in manual labor. The workers are wearing various colored clothing, including blue, red, and white. The overall scene is one of a large-scale agricultural operation.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø, håndteres skaden gjennom å sørge for eller samarbeide om gjenoppretting.

Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for, eller samarbeide om, tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert. Ved inngåelse av leverandørkontrakter, hvor det viser seg at leverandøren, enten direkte eller indirekte, har bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø, forventes det at også oppdragsgiver bidrar til gjenoppretting. Grad av bidrag til gjenoppretting fra oppdragsgiver kan i denne sammenheng variere. I mange tilfeller vil den mest aktuelle handlingen være, som et minimum, å påse at leverandør utfører sin plikt til å bidra til gjenoppretting videre i leverandørkjeden. (Kontraktsoppfølging på pkt. 2.6 i kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, utarbeidet av DFØ og EHN).

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens strategi/policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

I Haldningsdokument for berekraftige anskaffingar, har vi følgende målsetning:

«Blir det påvist negativ skade som følge av våre anskaffingar, skal vi ta ansvar for dette. Dette inneber at vi skal følge opp våre leverandørar og etter beste evne samarbeide med dei for å gjenopprette skade som er skjedd.

Gjenoppretting treng ikkje bety at Rogaland fylkeskommune er økonomisk erstatningsansvarleg.»

I entreprisekontrakter hvor ytre miljø er et tildelingskriterium, skrives det en ytre miljøplan hvor det utarbeides en risikomatrix for skader på miljø. Risikomatriksen inneholder avbøtende tiltak som gjelder dersom miljøkrav overskrides.

Vanlige avtalerettslige klausuler om sanksjoner vil regulere forhold som vår rett til retting, stans, bytte av leverandør eller heving av kontrakt. Både etiske kontraktsvilkår og seriøsitetsregler for byggeprosjekter kan følges opp kontraktsrettslig, der de inngår i våre avtaler.

6.A.2 Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det har ikke vært konkrete tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden.

6.B Sikre tilgang til mekanismer for gjenoppretting (oppfølging)

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn i leverandørkjeden har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

Vi vurderer arbeidstakerrettigheter som en del av våre aktsomhetsvurderinger. Hvor det er en aktuell problemstilling, setter vi søkelys på arbeideres tilgang til effektive klagemekanismer i vår leverandøroppfølgingen. I årets leverandøroppfølging har vi stilt spørsmål om organisasjonsfrihet i forbindelse med produksjon av møbler i Europa. Retten til å være fagorganisert er tett koblet til arbeidernes rett til å sikre gode og trygge arbeidsforhold på egen arbeidsplass.

Vår oppfølging av rekruttering og ansettelsesforhold i asfaltbransjen ble gjennomført som uvarslede intervjuer med arbeiderne i to av våre prosjekter. Slike uvarslede kontroller hvor vi er i direkte dialog med arbeidstakerne, gis det gode muligheter til å varsle om kritikkverdige forhold.

Kontaktinformasjon:

Rogaland fylkeskommune

Kjetil Nes

kjetil.nes@rogfk.no